

Byl jednou jeden král - 24.12.19

I: Mt 2, 9b - 11

9 A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě.

10 Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí.

11 Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary - zlato, kadidlo a myrhu.

▪ 289

Hospodine, Králi náš,

plni slavnostní nálady a očekávání přišli jsme do tvého shromáždění. Dnes nás všechny všední starosti jako by opustily a duše se povznášejí k tobě, který jsi nám dal život i svět okolo. Jsme za to vděční a plni naděje, že i po vánočních svátcích s tebou budeme moci prožívat podobné okamžiky. Čím více, tím lépe.

Pane Ježíši, v podvečer tvého zrození chceme být svědky toho neuvěřitelného úkazu, kdy se Bůh stal člověkem a našel nás v naší bídě a osamělosti. Ať už si bídu a osamění neuvědomujeme, nebo nás naopak tíží a drtí, v každém případě jsi to ty, kdo má moc nás zachránit. A stačí tak málo - důvěřovat ti, svěřit se ti.

Duchu svatý, ty máš moc změnit naše myšlení, vyjasnit, co dosud bylo zamlžené, zaostřit zrak na věci kdesi v dálce i zcela na blízku. Buď, prosíme, naším každodenním společníkem. I v dnešní sváteční den.
Amen.

ČT: Daniel 3 (vybrané pasáže)

1 Král Nebúkadnesar dal zhotovit zlatou sochu, jejíž výška byla šedesát loket a šířka šest loket. Postavil ji na pláni Dúra v babylónské krajině.

8 V té době přišli muži hvězdopurci a udali Judejce.

9 Hlásili králi Nebúkadnesarovi: „Králi, navěky buď živ!

10 Ty jsi, králi, vydal rozkaz, aby každý člověk, až uslyší hlas rohu, flétny, citery, harfy, loutny a dud a rozmanitých strunných nástrojů, padl a poklonil se před zlatou sochou.

11 Kdo nepadne a nepokloní se, má být vhozen do rozpálené ohnivé pece.

12 Jsou zde muži Judejci, které jsi pověřil správou babylónské krajiny, Šadrak, Měšak a Abed-nego. Tito muži nedbají, králi, na tvůj rozkaz, tvé bohy neuctívají a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se neklanějí.“

13 Tito muži byli hned přivedeni před krále.

14 Nebúkadnesar se jich otázal: „Je to tak, Šadraku, Měšaku a Abed-nego, že mé bohy neuctíváte a před zlatou sochou, kterou jsem postavil, jste se nepoklonili?

15 Jestliže se nepokloníte, v tu hodinu budete vhozeni do rozpálené ohnivé pece. A kdo je ten Bůh, který by vás vysvobodil z mých rukou!“

16 Šadrak, Měšak a Abed-nego odpověděli králi: „Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď.

17 Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás.

18 Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“

19 Tu se Nebúkadnesar velice rozlítil a výraz jeho tváře se vůči Šadrakovi, Měšakovi a Abed-negovi změnil. Rozkázal vytopit pec sedmkrát víc, než se obvykle vytápěla.

23 A ti tři muži, Šadrak, Měšak a Abed-nego, padli svázaní do rozpálené ohnivé pece.

24 Tu král Nebúkadnesar užasl a chvatně vstal. Otázal se královské rady: „Což jsme nevhodili do ohně tři svázané muže?“ Odpověděli králi: „Jistěže, králi.“

25 Král zvolal: „Hle, vidím čtyři muže, jsou rozvázaní a procházejí se uprostřed ohně bez jakékoli úhony. Ten čtvrtý se svým vzhledem podobá božím synu.“

▪ Svítá 328

Text: Mt 2, 1 - 8

1 Když se narodil Ježíš v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se:

2 „Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“

3 Když to uslyšel Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém;

4 svolal proto všechny velekněze a zákoníky lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit.

5 Oni mu odpověděli: „V judském Betlémě; neboť tak je psáno u proroka:

6 „A ty, Betléme, v zemi judské, zdaleka nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde vévoda, který bude pastýřem mého lidu, Izraele.“

7 Tehdy Herodes tajně povolal mudrce a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukázala. Potom je poslal do Betléma a řekl:

8 „Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.“

Bratři a sestry,

tak můžeme vytáhnout ten šampus, víno, chlebičky, dort, konfety, pustíme hudbu, dáme se do tance, nějaký ten ohňostroj by to chtělo, nebo aspoň společný popěvek Happy birthday to you ... vy s sebou nic nemáte? Ani dárky pro oslavence? A co tady děláte? Jsou Vánoce a tohle je Ježíšova narozeninová párty. Nebo snad ne?

Nuže dobrá, když jsou ty Vánoce, chtělo by to aspoň nějakou pohádku, nějaký příběh. A aby v tom byl král, to v pohádkových příbězích bývá, co říkáte? O to lépe, když to bude král historický, podložený nějakými fakty, stejně jako ty příběhy, které až tak pohádkové vlastně nebudou, ale vánoční by snad být mohly. Ano, hned dva jsem připravil, o třetím nemluvě.

Byl jednou jeden král, Nebúkadnesar se jmenoval a v Babylónu panoval. Obklopoval se mudrci a mágy, tisíce lidí byly na jeho dvoře a občas měl megalomanské nápady. Tuhle ho napadlo postavit sochu na pláni. A ne ledajakou - téměř třicetimetrovou a zlatou. Když už měl pěknou sochu, bylo třeba na ni nějak upozornit - tak zavedl čas klanění a vysvětlil všem státním úředníkům, jak na to.

Jakmile zazněla hudba (tedy pokud to byla hudba, seznam nástrojů uvedený v Bibli je trochu děsivý), jakmile zazněla hudba, všichni padli k zemi a ani náznakem nezvedli nos. I když někteří museli po očku sledovat okolí. Nebo mít výjimku. Hvězdopravci (nebo

to byli mudrcové či mágové?) práskli králi tři mladé Židy, které zlatá socha nijak nevzrušovala. Udali ty narušitele systému.

Král byl shovívavý a chtěl jim dát znovu ještě šanci, jenže oni ji nedali jemu. Prostě kdyby se na hlavu postavil, oni se klanět nebudou: „Jestliže náš Bůh (slyšíte to velké B?), kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivě pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“

To ale králi dělat neměli, hrozně se rozčílil a nechal je hodit do pekla - už od začátku totiž se sochou postavil pec, aby se do ní házeli neposlušní občané. Takové jeho malé soukromé peklo, kde ani nestihne být pláč a skřípění zubů. A tohle byla fakt slušná občanská neposlušnost - jiní v jiných dobách a v jiných místech skončili podobně i jen za to, že vůbec byli.

Jenže tihle tři mládenci neskončili - a královi údivem padla brada - klidně si v té peci chodí sem a tam, navíc s nějakou čtvrtou osobou. „On jim tam poslal svého syna, ten Bůh s velkým B! Do pece, ke které se člověk ani přiblížit nemohl. On jim do toho pekla poslal Božího syna, aby je ochránil a vysvobodil,“ napadlo krále Nebúkadnesara.

Ani je to neočoudilo, nezašpinilo, peklem (tím před vhozením do pece i po něm) prošli bez následků a když vyšli ven, byli neposkrvnění - díky Božímu synovi, jak řekl král, který za nimi přišel. A Nebúkadnesar si z toho vzal poučení. Poučení, které my si řekneme na konci bohoslužeb ... a je tu příběh druhý.

Byl jednou jeden král a ten fakt nebyl žádný dobrák od kosti. Poddané dřel, přitom sám zůstával jen obyčejným vazalem, Římanům podlézal, třásl se o svůj královský titul a všechny podezříval, že ho chtějí

sesadit nebo rovnou zabít - inu, soudil jiné podle sebe, neb sám měl na svědomí (to je taková podivná slovní vazba u člověka, který svědomí nemá) slušnou řadu vražd, včetně vlastní rodiny. Vládl v Izraeli v době Ježíšova narození. Herodes se jmenoval, obešel se bez ohnivě pece, leč bydlet v jeho dosahu stejně bylo peklo.

Jednou se u něj objevili mudrci, mágové, hvězdopravci kdesi z východu, tedy tam někde od Babylónu. Že prý vyčetli ve hvězdách, že se narodil nový král Židů. Ejhle práskači jsou opět na scéně. Kdyby příběhy neoddělovaly stovky let, člověk by řekl, že to byli ti samí, podlézaví podivíni. Že prý se tomu novorozenci jdou poklonit. Ale kdo ví, co měli opravdu za lubem a jestli nechtěli věci těm Židům zase jen zkomplikovat.

V každém případě v Jeruzalémě způsobili poprask, neklid, nepokoj (tedy opak toho, co měl nově narozený král přinést). Tohle Herodes nemohl dopustit. On zničil všechny potenciální konkurenty a nástupce - a tady se najednou objeví zahraniční rozvědka s podivnou informací. Nechal si to ověřit u vlastní BISky a ejhle, vypadá to věrohodně.

Král tedy hraje dobrotivého správce krajiny, oddaného božího služebníka, který se chce na toho nově zrozeného pomazaného kloučka panovníka podívat a přivítat jej. Říká: „Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.“ V hlavě už mu však zraje zcela jiný plán.

Cizinci se naštěstí neřídili jeho instrukcemi, což je pochopitelné, dostali jiné ve snu. A zuřící (všimněte si opět, že tu máme zuřícího krále), zuřící Herodes nepochopil, že stojí proti Bohu, proti tomu, kterého má vzývat a zvat k sobě i ke svému lidu, aby dosáhl prosperity a té nejlepší perspektivy, jakou člověk a lidstvo může mít.

Když na svět přijde Boží syn, spasitel, ochránce, vysvoboditel ... pak žádný Herodes nezmůže nic, i když jeho plány a akce jsou šílené. Jen se zapíše do dějin jako masový vrah dětí. Jeho peklo - a nejen to jeho - je příchodem Ježíše definitivně přemoženo. Přestože se jeho příchod děje v ústraní, v naprosto neočekávaných podmínkách a pro nejpodivnější cílovou skupinu.

Ale to už známe z té ohnivé pece. I tam to bylo fakt zvláštní, i tam se záchrana díky božimu poslu udála skryta běžným očím. To abychom museli trochu přemýšlet, aby nás to tuklo do čela, aby to nebyla samozřejmost, něco zcela zjevného, za čím půjdou všichni bez rozmyslu a bez úklidu ve vlastní domácnosti. Až teprve závěrečný příchod Ježíše na tento svět bude se vší parádou, které se žádné Vánoce nevyrovnají.

Na závěr tu proto máme ještě příběh třetí: Byl jednou jeden král ... ovšem to není dobrý začátek. Je tady stále jeden král, který sice byl, ale vlastně není z tohoto světa. Kdyby byl, zavřeli by ho do blázince nebo na něj spáchali atentát, protože nesplňuje standardy lidské zkaženosti. Nebo bychom ho ukřižovali. Naštěstí jeho království není z tohoto světa a on, Ježíš, nám chce i dnes pomáhat, ulevovat, očišťovat. Zve nás k sobě, do radosti, pokoje, věčné lásky a světla, do času a prostoru, kde peklo v žádné podobě nemá moc. Podává nám svou ruku.

Tak si to dnes při jeho, při Ježíšových narozeninách připomeňme a ruku mu také podejme. Ne s přihloupou gratulací, ale s vlastním životem v dlani - on ten svůj nám dal už dávno. Protože pak to konečně bude férový vztah. Přeji krásné vánoční svátky v Kristu všem!

▪ 651

Sborová ohlášení

▪ 297

Pane náš, k tomu, abychom si připomněli tvé narození, není třeba žádný rámus a to, čemu lidé říkají zábava. Stačí pokorné ztišení. Stačí laskavý pohled. Stačí povzbudivý úsměv. Stačí podaná ruka.

Pane, proč neumíme být takoví stále? Dej, prosíme, ať věčné Vánoce panují v našich srdcích, ať umíme stále obdarovávat všechny potřebné, všechny bližní tak, jako ty jsi obdaroval nás - svým příchodem, otevřenou pomocnou rukou a sám sebou.

Pane náš, králi nade všemi, ujmi se svého lidu, ujmi se všech, kteří tě potřebují a hledají, ba i těch, kteří tě nehledají a mají dojem, že zvládnou všechno - vždy a bez kompromisů. Ujmi se nás, našich blízkých i své církve, jež tvůj příchod dnes slaví.

Slyš nás, když společně s ní voláme Otče náš, jenž jsi na nebesích ...

Amen.

Poslání a požehnání

Da 3, 31 - 33

31 Král Nebúkadnesar všem lidem různých národností a jazyků, kteří bydlí na celé zemi: „Rozhojněn buď váš pokoj!

32 Zalíbilo se mi sdělit vám, jaká znamení a jaké divy učinil na mně Bůh nejvyšší.

33 Jak veliká jsou jeho znamení, jak mocné jsou jeho divy! Jeho království je království věčné, jeho vladařská moc po všechna pokolení.“

▪ 281